O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
FAN VA INNOVATSIYALAR
VAZIRLIGI
SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI
SAMARQAND DAVLAT
UNIVERSITETI

Ro‘yxatga olindi:
№ БД-60230100
2024-yil “09 26”

“TASDIQLAYMAN”
SamDU rektori:
______________ R.I.Xalmuradov
2024-yil “__” ________

O‘ZBEK TILI
FAN DASTURI

Bilim sohasi:	200000 – San’at va gumanitar fanlar
Ta’lim sohasi:	230000 – Tillar
Ta’lim yo‘nalishi:	*60230100 - Filologiya va tillarni o`qitish: rus tili*
	60230100 - Filologiya va tillarni o`qitish: tojik tili
	60230100 - Filologiya va tillarni o`qitish: turk tili
	60230100 - Filologiya va tillarni o`qitish: ingliz tili

Samarqand – 2024

Fan/modul kodi O‘RT1204/ O‘RT1205	O‘quv yili 2024-2025	Semestr 2	ECTS – Kreditlar 4	
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O‘zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fan nomi	Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Umumiy (soat)
	O‘zbek tili	48	72	120

2.

I. Fanning mazmuni

Fanni o‘qitishdan maqsad – talabalarning o‘zbek tilidan olgan bilimlarini yanada boyitish, o‘z fikr-mulohazalarini o‘gzaki va yozma ravishda erkin bayon eta olishlariga erishish. Fan va ta'lim integratsiyasi mazmun-mohiyatidan kelib chiqqan holda innovatsiyalarni ta'lim tizimiga keng jalb etish, zamonaviy axborot-kommunikatsiya tizimidan keng foydalanish.

Fanning vazifasi – talabalarda nutqiy kompetensiyani rivojlantirish, o‘zbek tilidagi matn ustida ishlash bilim, og‘zaki va yozma nutqda sohaviy terminlarni samarali qo‘llash, ixtisoslikka oid matn tuzish, uni tahlil va tahrir qilish malakalarini shakllantirish.

II. Asosiy nazariy qism (amaliy mashg‘ulotlari)

Amaliy mashg‘ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. "O‘zbek tili" fanining maqsadi va vazifasi. "Davlat tili haqida"gi qonun va uning ijrosi.
2. "O‘zbekiston – yagona Vatan" matni. Tovushlar talaffuzi: Unli va undosh tovushlar.
3. "Davlat ramzlari" (madhiya, bayroq, gerb) matni. O‘zbek tilining imlo qoidalari.
4. "Milliy qadriyatlar – millat iftixori" matni. Orfografiya va Orfoepiya haqida ma'lumot.
5. "Kelajak – bilimli yoshlar qo‘lida" matni. O‘zbek tilida omonim va paronim so‘zlar.
6. "Salomlashish – insoniy fazilat" matni. O‘zbek tilida sinonim va antonim so'zlar
7. Nazorat ishi. Diktant.
8. "Ulug‘ ajdodlarimiz" mavzusida (Alp Er Tunga, Spitamen, Shiroq, To‘maris, Beruniy, Ibn Sino, Farobiy va boshqalar haqida) matn tuzish. Tilning leksik qatlamlari: tarixiy so'zlar va arxaik so'zlar.
9. "Muzeylar – o‘tmish va kelajak orasidagi ko‘prik" matni. Frazeologik birliklar va ularning uslubiy xususiyatlari.
10. "Toshkent – mamlakatimiz poytaxti" matni. Erkin va turg‘un birikmalar.
11. "Samarqand – sharq gavhari" matni. Atamalar va ularning vujudga kelishi.
12. "Buxoro – qadimiy shahar" matni. Sohaviy terminlar va ularning qo‘llanilishi

	13. "San'at va madaniyat" matni. Umumxalq leksikasiga kirgan san'atshunoslik terminlari. 14. Nazorat ishi. Diktant. 15. "Kitob mutolaasi" matni. O'zbek tilida so'z tuzilishi va yasalishi. 16. "Zamonaviy dunyoda ta'lim tizimi" matni. Fe'l so'z turkumi. 17. "Salomatlik – tuman boylik" matni. Fe'llarning o'tgan zamonda tuslanishi. 18. "Uyquning inson hayotidagi o'rni" matni. Fe'llarning hozirgi va kelasi zamonda tuslanishi. 19. "Sport – sog'lik garovi" matni. Ot so'z turkumi 20. "Hadisshunos vatandoshlarimiz" matni. O'zbek tilida so'zlarning turlanishi. 21. "Davrimizning global muammolari". Olmosh va uning uslubiy xususiyatlari. 22. "Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston milliy kutubxonasi" matni. Yordamchi so'z turkumlari va ularning xususiyatlari. 23. "Adabiyot – tarbiya vositasi" (Alisher Navoiy ijodi asosida) matni. Nutq uslublari. Badiiy uslub va uning xususiyatlari. 24. Nazorat ishi. Diktant.

III. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

"O'zbek tili" fani bo'yicha mustaqil ishlarning tematik-rejasi 72 soat bo'lib, mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular quyidagicha:

№	Mavzu nomi	Ish turi	Axborot manbai	Hisobot shakli	Ajratilgan soat
1.	O'zbek xalq maqollaridan namunalar yozish va yod olish (50 ta)	Adabiyotlardan konspekt qilish, yod olish	[A 1; Q 13]	Konspekt daftari, og'zaki	2
2.	O'zbek xalq topishmoqlaridan namunalar yozish va yod olish (50 ta)	Adabiyotlardan konspekt qilish, yod olish	[A 1; Q 20]	Konspekt daftari, og'zaki	2
3.	Tez aytishlardan namunalar yozish va yodlash (20 ta).	Adabiyotlardan konspekt qilish, yod olish	[A 1, Q 7]	Konspekt daftari, og'zaki	2
4	O'zbek xalq ertaklaridan namunalar o'qish va mazmunini konspektlashtirish (10 ta).	Adabiyotlardan konspekt qilish, yod olish	[A 1, Q 12]	Konspekt daftari, og'zaki	2
5.	Abdulla Qahhorning "Dahshat" hikoyasini o'qish, mazmunini konspektlashtirish va matndan o'z hamda ko'chma ma'noli so'zlarni aniqlash.	Adabiyotlardan konspekt qilish, yod olish	[A 1, Q 5]	Konspekt daftari, og'zaki	2
6.	Abdulla Qahhorning "O'g'ri"	Adabiyotlardan	[A 1, Q	Konspekt	2

	hikoyasini o'qish, mazmunini konspektlashtirish va matndan iboralarni aniqlash.	konspekt qilish, yod olish	5]	daftari, og'zaki	
7.	Abdulla Qahhorning "Adabiyot muallimi" hikoyasini o'qish, mazmunini konspektlashtirish va matndan bir va ko'p ma'noli so'zlarni	Badiiy asarni o'qib, konspekt qilish	[A 1, Q 5]	Konspekt daftari, og'zaki	2
8.	Said Ahmadning "Qoplon" hikoyasini o'qish, mazmunini konspektlashtirish va matndan sifat va ravish so'z turkumiga oid so'zlarni aniqlash.	Adabiyotlardan konspekt qilish, individual topshiriqlarni bajarish	[A 1, Q 23]	Konspekt daftari, og'zaki	2
9.	O'tkir Hoshimovning "Urushning so'nggi qurboni" hikoyasini o'qish, mazmunini konspektlashtirish va matndan olmosh va son so'z turkumiga oid so'zlarni aniqlash.	Adabiyotlardan konspekt qilish, individual topshiriqlarni bajarish	[A 1, Q 23]	Konspekt daftari, og'zaki	2
10.	Erkin Vohidovning "Ruhlar isyoni" dostonidagi rivoyatlarni o'qish, mazmunini konspektlashtirish va matndan sifat va ravish so'z turkumiga oid so'zlarni aniqlash	Adabiyotlardan konspekt qilish, yod olish	[A 1, Q 19]	Konspekt daftari, og'zaki	2
11.	Said Ahmadning "Qorako'z Majnun" hikoyasini o'qish, mazmunini konspektlashtirish va matndan yordamchi so'z turkumiga oid so'zlarni aniqlash.	Badiiy asarni o'qib, konspekt qilish	[A 1,Q16 17]	Konspekt daftari, og'zaki	2
12.	Abdulla Qodiriyning "Jinlar bazmi" hikoyasini o'qish, mazmunini konspektlashtirish va matndan atoqli va turdosh otlarni aniqlash.	Adabiyotlardan konspekt qilish, yod olish	[A 1, Q 5]	Konspekt daftari, og'zaki	2
13.	Abdulla Oripovning "Sohibqiron" daramasini o'qish, mazmunini konspektlashtirish va matndan iboralarni aniqlash	Adabiyotlardan konspekt qilish, yod olish	[A 1, Q 14]	Konspekt daftari, og'zaki	2
14.	G'ofur G'ulomning "Mening o'g'rigina bolam" hikoyasini	Badiiy asarni o'qib, konspekt	[A 1, Q 7]	Konspekt daftari,	2

	o'qish, mazmunini konspektlashtirish va matndan sifat so'z turkumi va sifat darajalarini aniqlash.	qilish		og'zaki	
15.	Erkin Vohidovning "Qiziquvchan Matmusa" hajviy she'rlar to'plamini o'qish va yodlash hamda matndan aniq, mavhum otlarni aniqlash	Badiiy asarni o'qib, konspekt qilish	[A 1, Q 18]	Konspekt daftari, og'zaki	2
16.	Oybekning "Gulnor opa" hikoyasini o'qish, mazmunini konspektlashtirish va matndan undov, modal va taqlid so'zlarni aniqlash	Badiiy asarni o'qib, konspekt qilish	[A 1, Q 23]	Konspekt daftari, og'zaki	2
17.	Odil Yoqubovning "Muzqaymoq" hikoyasini o'qish, mazmunini konspektlashtirish va matndan son olmosh so'z turkumiga oid so'zlarni aniqlash	Badiiy asarni o'qib, konspekt qilish	[A 1, Q 23]	Konspekt daftari, og'zaki	2
18.	Shukur Xolmirzayevning "Ot egasi" hikoyasini o'qish, mazmunini konspektlashtirish va matndan ravish so'z turkumiga oid so'zlarni aniqlash	Badiiy asarni o'qib, konspekt qilish	[A 1, Q 23]	Konspekt daftari, og'zaki	2
19.	Tohir Malikning "Alvido bolalik" qissasini o'qish, mazmunini konspektlashtirish va matndan darak, buyruq va so'roq gaplarni aniqlash.	Badiiy asarni o'qib, konspekt qilish	[A 1, Q 9]	Konspekt daftari, og'zaki	2
20.	Mirkarim Osimning "Zulmat ichra nur" qissasini o'qish, mazmunini konspektlashtirish va matndan yordamchi so'z turkumiga oid so'zlarni aniqlash.	Badiiy asarni o'qib, konspekt qilish	[A 1, Q 23]	Konspekt daftari, og'zaki	2
21.	Asqad Muxtorning "To'qqizinchi palata" hikoyasini o'qish, mazmunini konspektlashtirish va matndan ibora va maqollarni aniqlash.	Badiiy asarni o'qib, konspekt qilish	[A 1, Q 23]	Konspekt daftari, og'zaki	2
22	Shavkat Rahmonning	Badiiy asarni	[A 1, Q	Konspekt	2

.	“Turkiylar” she’rini yodlash va she’r matnidan sinonim va paronim so‘zlarni aniqlash.	o‘qib, konspekt qilish	23]	daftari, og‘zaki	
23.	Usmon Azimning “Grafika” she’rini yodlash va she’r matnidan sifat va ravishlarni aniqlash	Badiiy asarni o‘qib, konspekt qilish	[A 1, Q 23]	Konspekt daftari, og‘zakii	2
24.	Hamid Olimjonning “O‘zbekiston” she’rini yodlash va she’r matnidan sinonim so‘zlarni aniqlash.	Badiiy asarni o‘qib, konspekt qilish	[A 1, Q 23]	Konspekt daftari, og‘zaki	2
25.	Oybekning “Namatak” she’rini yodlash va she’r matnidan sodda va qo‘shma gaplarni aniqlash.	Adabiyotlardan konspekt qilish, yod olish	[A 1, Q 23]	Konspekt daftari, og‘zaki	2
26.	Erkin Vohidovning “O‘zbegim” qasidasini yodlash va she’r matnidan sinonim va omonimlarni so‘zlarni aniqlash.	Badiiy asarni o‘qib, konspekt qilish	[A 1, Q 23]	Konspekt daftari, og‘zaki	2
27.	Muhammad Yusufning “Vatanim” she’rini yodlash va she’r matnidan atoqli va turdosh otlarni aniqlash.	Badiiy asarni o‘qib, konspekt qilish	[A 1, Q 10]	Konspekt daftari, og‘zaki	2
28.	“Buyuk ipak yo‘li va uning insoniyat tarixidagi o‘rni” mavzusida insho yozish.	Insho yozish	[A 1, Q 23]	Konspekt daftari, og‘zaki	2
29.	“Qomusiy olim al-Xorazmiy” mavzusida insho yozish.	Insho yozish	[A 1, Q 8]	Konspekt daftari, og‘zaki	2
30.	“Ahmad al-Farg‘oniy va uning merosi” mavzusida insho yozish.	Insho yozish	[A 1, Q 8]	Konspekt daftari, og‘zaki	2
31.	“Abu Nasr Farobiy va uning buyuk asarlari” mavzusida insho yozish.	Insho yozish	[A 1, Q 8]	Konspekt daftari, og‘zaki	2
32.	“Ibn Sinoning “Tib qonunlari” mavzusida insho yozish.	Insho yozish	[A 1, Q 8]	Konspekt daftari, og‘zaki	2
33.	“Temur tuzuklari” asari o‘rganish va shu mavzuda insho yozish	Insho yozish	[A 1, Q18]	Konspekt daftari, og‘zaki	2
34.	“Mirzo Ulug‘bek olim va davlat arbobi” mavzusini	Insho yozish	[A 1, Q 23]	Konspekt daftari,	2

	o'rganish hamda shu mavzuda insho yozish.			og'zaki	
35.	"Alisher Navoiy g'azal mulkining sultoni" mavzusida insho yozish.	Insho yozish	[A 1, Q 23]	Konspekt daftari, og'zaki	2
36.	"Jadidchilik harakati namoyandalari" mavzusida insho yozish.	Insho yozish	[A 1, Q 23]	Konspekt daftari, og'zaki	2

3.	**IV. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: • *Tovushlar talaffuzida nutq o'rinlari holat va harakati, o'qitilayotgan matnda uchraydigan tanish va notanish leksik birliklarning ma'no nozikliklarini o'rganish, matnni turlarga ajrata bilish va ularning har biriga xos xususiyatlar haqida tasavvur va bilimga ega bo'lishi;* • *Turli funksional uslublar (badiiy, ilmiy, publitsistik)ga mansub matnlarni til, adabiyot (o'rni bilan she'rshunoslik), lingvokulturologik, lingvopragmatika, lingvopoetika nuqtai nazaridan tahlil qila olish ko'nikmalariga ega bo'lishi;* • *Tahlil qilinayotgan matn mazmuni sharhlash ko`nikmalari, ularning badiiy quvvati va boyligini stilistik va boshqa vositalarni muallif g'oya va pafosini ifodalay olish malakasiga ega bo'lishi kerak.*
4.	**V. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:** • aqliy hujum, FSMU-texnologiyasi; • muammoli ta'lim, keys-stadi, pinbord va loyihalash usullari, amaliy ishlar. • guruhli fikrlash, kichik guruhlar musobaqalari, Venn diagrammasi, klaster usuli, baliq skeleti, "Nima uchun?" chizmalari
5.	**VI. Kreditni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'liq o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirish
6.	**Asosiy adabiyotlar:** 1. Mirzayev I., Qodirova B. O'zbek tili (oliy o'quv yurtlarining rus guruhlari uchun darslik). – Toshkent, VNESHINVESTPROM, 2019. – 336 b. 2. Mirzayev I., Boltayev M. O'zbek tili. – Toshkent: Abdulla Qodiriy nomidagi xalq merosi nashriyoti, 2004. – 365 b. 3. Muxitdinova B. O'zbek tili. Darslik. – Toshkent: Bookmany print, 2024. – 262 b. 4. Husanov S., Xo'jaqulova R., Dilmurodova N. O'zbek tili (o'quv qo'llanma). – Toshkent, TMI, 2017. – 336 b. **Qo'shimcha adabiyotlar:** 5. A.Qahhor. Tanlangan asarlar. –Toshkent: Yangi asr avlodi, 2015. 6. Abdulla Qodiriy. Jinlar bazmi. – Toshkent: "Cho'lpon" nashriyoti. 10 b. 7. Ermatov N. 99 topishmoq va tez aytishlar. –Toshkent: Alisher Navoiy

	nomidagi O‘zbekiston Milliy kutubxonasi, 2013 8. G‘afur G‘ulom. Mening o‘g‘rigina bolam. –Toshkent: Yangi asr avlodi. 128 b. 9. Homidjon Homidiy. Ko’hna sharq darg’alari. – Toshkent: Sharq, 2004. 324 b. 10. Malik T. Alvido bolalik. – Toshkent: Yangi asr avlodi, 2015. 504 b. 11. Muhammad Yusuf. Ulug‘imsan Vatanim. – Toshkent: Ijod dunyosi, 2004. 9-b. 12. Muhiddinova X., Salisheva Z., Po‘latova X. O‘zbek tili (oliy ta’lim muassasalari rus guruhlari uchun darslik. Qayta ishlangan 2-nashri). – Toshkent, O‘qituvchi, 2012. – 288 b. 13. O‘zbek xalq ertaklari, III jild, Afzalov M., Rasulov X., Husainova Z., 2007; O‘zbek xalq ertaklari. – Toshkent: Yoshlar nashriyot uyi, 2018. – 152 b. 14. O‘zbek xalq maqollari (Tuzuvchilar: T. Mirzayev, A.Musoqulov, B.Sarimsoqov; Mas’ul muharrir: Sh.Turdimov. — T.: «Sharq», 2005. — 512 b. 15. Oripov A. Jannatga yo‘l. – Toshkent: G’.G’ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2018.107-b. 16. Qahhorova H., Muhammedova S. O‘zbek tili. – Toshkent: Universitet, 2004. – 192 b. 17. Said Ahmad. Qorako’z majnun. –Toshkent: O’zbekiston, 2013. 88-bet. 18. Temur A. Temur tuzuklari. – Toshkent: Yoshlar nashriyot uyi, 2019. -184 b. 19. Turdiyeva K., Ahmedova D. O‘zbek tili (tibbiyot institutlarining rus guruhlari talabalari uchun darslik). – Toshkent: Musiqa, 2007. – 206 b. 20. Vohidov E. Qiziquvchan Matmusa. – Toshkent: Yoshlar nashriyot uyi, 2018. 96 b. 21. Воҳидов Эркин Руҳлар исёни. Достон. – Тошкент: Адабиёт ва санъат нашриёти, 1980. – 114 б. 22. Қизиқарли топишмоқлар / Тўпловчи: Наргиза Тошқулова. – T.: Adabiyot uchqunlari, 2014. – 96 бет. 23. Internet ma’lumotlari (saytlar:) 1.www.gov.uz – O‘zbekiston Respublikasi hukumat portali. 2.www.ziyonet.uz 3.www.ziyouz.com 4.saviya.uz 5.arboblar.uz 6.kh-davron.uz

Fan o‘qituvchisi to‘g‘risida ma’lumot

Muallif:	B.I.Qodirova – filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent.
E-mail:	Kodirova.b86@gmail.com

Tashkilot:	Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti
Taqrizchilar:	B.Muhiddinova – SamDU, filologiya fanlari doktori, professor S.Umirova – SamDU, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Universitetning 2024-yil 16-avgustdagi 301-ij buyrug'i asosida Fan dasturlari va mustaqil ta'lim topshiriqlarini ishlab chiqishga ma'sul ishchi guruhi:

Rais – prof. Nosirov A.N.

O'zbek tili va adabiyoti kafedrasi mudiri **prof.Mirzayev I.K.**

Filologiya fakulteti dekani **prof.Eltazarov J.D.**

SamDU o'quv ishlari bo'yicha prorektori **prof.Soliyev A.S.**